

Kugbɔnlilitiiu kun Pɔɔl ɲmàñ ki tū

Teesalooniiki

yabee

Tibɔkilkaal

Teesalooniiki gbɔŋku kulilitiiu poonee, Pɔɔl sɔɔn tibɔti tin u pée sɔɔn kupeekaau poonee, an dākà yii Kriisitoo gítintam tinyool poon bɔti. Tibɔtee nɔn gbíntii páb Teesalooniiki yab. Bi-kansikin biba nɔn li yii ɲwiin gbanti bāañ ki dóò. Biba mun ceeyee, iyuntijoolkaa kaa ti pée dátì, an puee bi nɔn yíi kaa ti tūñ ditundi ní ki kíñ ki báká bin bí ki tūñ ditundee pu (3.6-12). Kugbɔŋu nee nɔn sá kí nyántí an bɔti Kriisitoo nikitil din bí Teesalooniiki tiŋkinee poon.

Pɔɔl péé ki jáam Unimbɔti Teesalooniiki yab nɔn dākà fookii nì dineendi diŋyee pu. U mēē ti-Dindaan ú tī-bi dipɔɔndi ditundi din pu ní u yíín-bee pu (1.1-12). Míñ boon kpalaayee ní u kíí kun pu u baasii ɲmàñ u-gbɔŋkuee, an dākà yii Yeesu nɔn làá fātíí gítíí nì tinyool poon puee. Ama kí wàatí tīñ n̄ bāñee, maamaaci naaciŋwu ubɔ un u gítí yíi yii «utɔŋfitee» làá nyā. Úñ di làá dāá dākà yii ipɔŋkpiti in yíki ki jáa nì Unimbɔti nì Kriisitooyee bāñ laakin i máañ kí bēe (2.1-12). Ipɔŋkpiti gbanti nɔn làá dāá dākà mpɔn ɲuŋyee puee, an bālifi yii fookiidambi n̄ n̄n ɲúb an píkí, kí n̄n yú deede nì Yeesu Bɔmɔntiiti ní kí taa gbēē ɲwimmeem (2.13–3.5). Pɔɔl nyáñ biwutijoodambi pu nì u-pɔŋŋu kɔkɔ. Bi máañ kí tɔ ditundi kí taa n̄n ká ki báká ubɔ pu (3.6-15). Dibiindi wimmeem nì ijaam ní u dūu kúnti kugbɔŋu nee (3.16-18).

Dinyɔɔbundi din nyáñ diyindi yii: «Un kaa là kí tɔ ditundee kaa máañ kí jī muee» (3.10) kpáafi un làá kàañ kugbɔŋu nee, ú taa dū fookii ki kpāfi nì ditundi din Unimbɔti dūu ɲúbiñ u-nibul ti-manɲfal wiŋyí kɔkɔ poonee.

Ijaam

1 ¹Man Pɔɔl nì Siilasi nì Tiimootee di ɲmàñ kugbɔŋu nee.

Ti ɲmàñ-ku kí tī nimbi Kriisitoo nikitil din bí Teesalooniiki^a ki sá ti-Baa Unimbɔti nì ti-Dindaan Yeesu Kriisitoo yabee ní. ²Unimbɔti ti-Baa

nì ti-Dindaan Yeesu Kriisitoo n̄ ɲá-ni tiŋan kí tī-ni ɲgbansɔŋfi.

Ibɔsoon in dāa bí Kriisitoo gítintam dalee

³Nnabiyaamu, ti ɲmānti kí n̄n jáam Unimbɔti ni-pu múmul. An

lafun máañ míñ, kun puee ni-fookiiu mɔtíi wíntí ki cá, ní dineendi din ni cáá tɔb puee mun mɔtíi wíntí. ⁴Nimbi pu ní timbi mɔɔn Unimbɔti nikitij cee, ni nɔn gbíntii pɔɔntí ki ɲúb ni-fookiiu falaabi kɔkɔ nì agíñ ɲin poon ni bée.

⁵Míñ di dākà Unimbɔti bɔsooŋyí n̄n bí deede miŋyee, kun puee an di làá yàntí ní ɲmā kí kɔ Unimbɔti Beel din pu ni bí ki jīñ falaayee. ⁶Kun puee Unimbɔti sá deede-daan ní, falaa ní u làá dāá gíñ kí tēēñ bin yàntí ni jīñ falaayee. ⁷U làá dāá kàañ nimbi bin jín falaayee nì timbi nsɔŋfin ɲyunti ɲun ti-Dindaan Yeesu yaa láa nyánni yilpu nì u-tuuyi ipɔndambee. ⁸U làá dāañ nì ɲŋmi kí dáal bin kaa nyí Unimbɔti^b, kaa fōo ti-Dindaan Yeesu Bɔmɔntiitee ki kíyee tafal. ⁹Bi-tafadaaldi di dāa sá bí nàañ-bi kí n̄n cá jaanjaan, bí taa n̄n dàbiñ ti-Dindaan nì u-nyooti nì u-pɔŋŋu^c. ¹⁰Daliŋkin u yaa láa gítíí bin sá u-yabee nì bin kɔkɔ fōo-u ki kíyee cee bí tī-u tinyoolee kí pàkà-uee, ni mun dāa bí niin, kun puee ni fōo ti-bɔti tin ti sɔɔn nì nee ki kíí.

¹¹An puee ti mēē Unimbɔti ni-pu baabadal ki bālifi yii ú yàntí ní n̄n sá binib bin máañ dimanɲfal din pu u yíín-nee. Ti gítí mēē-u yii u-pɔŋŋu n̄ yàntí ní ɲmā kí ɲá tiŋan tin ni dākafi kí ɲée, kí yàntí ni-fookiiu tuuŋŋi n̄ còom mmɔntiim.

¹²Mimmee, ni-puee ti-Dindaan Yeesu Kriisitoo yindi làá ká tinyool,

ní u mun puee ni mun n̄ ká tinyool nì ti-Nimbɔti nì ti-Dindaan Yeesu Kriisitoo ɲanti pu.

Tin làá bāñ kí wàatí Kriisitoo n̄ gítíínee

2 ¹Nnabiyaamu, ti-Dindaan Yeesu Kriisitoo làá gítíí ní ti làá dāá kóon kí kpāfi u-cee. Tibɔti gbanti puee, tin ti cáá kí kpāafi-nee sɔ^d. ²Ní taa yàntí ni-pɔbilij n̄ bīil binib n̄n li yii ti-Dindaan gbanti pūti kpāaa bāañee pu. Bāa ubɔ di yaa bí yii u fōo Unimbɔti cee tibɔti ní ki nāatū-naaa, ubɔ di yaa tí bí yii tibɔti áá kugbɔŋu ní u fōo ti-cee kí dūu nàatū-nee, ní taa fōo kí kíí. ³Ní taa pée yàntí ubɔ n̄ dī tiba pu kí ɲmàtiñ-ni. See binib n̄ dāá fá Unimbɔti ní utɔŋfiti un ti-Dindaan làá dāá nāañee n̄ nyā kí jī mpaan, kí wàatí ní ti-Dindaan wiŋŋu n̄ n̄n bāñ. ⁴Utɔŋfitee kaa dāa kííki binib n̄ nóo Unimbɔtaaa, kaa dāa kííki bí jáam tiba nì tiba. U làá dāá yíí kí mɔtí míñ ní kí tin kpāaa kɔ kí kàl kunimbɔtidiin ní kí dū u-ba kí gíñ Unimbɔti^{ee}.

⁵Naa tēetí yii m n̄n n̄n dáá bí ni-ceeyee, m n̄n tūkū-ni an bɔtaaa? ⁶Ama tiba di dáá ɲúb-u ní an bɔtee kaa láa bii ɲáañ kɔŋkɔnnee. Ni mun nyí kudɔŋu kun dáá ɲúb-uee. An puee, see utɔŋfitee yuntiŋu yaa láa bāñee ní ú n̄n nyā kí jī mpaan. ⁷U-pɔŋŋu bí dibalin ki bí tūñ ditundi dooooyee. Ama un ɲúb-uee yaa láa búntēe, ⁸niinee ní utɔŋfitee n̄ nyā, ní ti-Dindaan n̄ dāá

^b 1.8 Dūu ɲmāntí nì Yees 66.15.

^c 1.9 Dūu ɲmāntí nì Yees 2.10,19,21.

^d 2.1 Dūu ɲmāntí nì 1 Teesa 4.15-17.

^{ee} 2.4 Dūu ɲmāntí nì Dani 11.36, Eesee 28.2.

^a 1.1 Kpèè 1 Teesa 1.1.

púfí-u ní ú kpú, ní u-dāantam nín dāa jìl puee n̄ nàañ-uf. ⁹Utɔŋfitee làá dāá dāañ n̄ Sitaan ɔŋŋu ní ki ɔ́aañ maamaacib kɔkɔ n̄ tidaandi n̄ tinyimɔŋkpaŋkpaantiilɔ. ¹⁰U dāa cáá tin pée sá ikpítee ki kíil bin wáŋkèe, kun puee bi yí kaa néen̄ ibaamɔn in bàà ɔ́h̄n k̄ fī-bee. ¹¹An pu ní Unimbɔti dū mɔɔn ɔ́un làá yànti bí gáatée ki tīn̄-bi an nín làá ɔ́a pu bí n̄n n̄oó tinyimɔmbɔtee. ¹²Mín puee Unimbɔti làá dāá dáál bin yí kaa fōo ibaamɔn ki kíi ki néen̄ ikpítee tafal.

Unimbɔti lēe-ni ki yooñ k̄ fī-ni ní

¹³Nnabiyaamu, ti làá n̄n pée jáam̄ Unimbɔti ni-pu ní baabadal, nimbi bin ti-Dindaan néen̄ee. Di sá yii Unimbɔti pée ki lúti-ni ki fī-ni n̄ u-Fam min yānti ni kpánti u-yabee n̄ ni nín fōo ibaamɔn ki kíyee pu. ¹⁴Mín pu ní Unimbɔti dī Tibɔmɔntiil tin ti sòon̄ n̄ ni nee pu ki yíin̄-ni ní n̄n cáá ti-Dindaan Yeesu Kriisitoo nyooti. ¹⁵Mín puee nnabiyaamu, tibɔti tin ti cáan̄ ki dākà-ni nee, ní n̄n ɔ́b̄-ti an p̄kí. An yaa sá tin ti sòon̄ kinyɔkɔneeyaaa, an yaa tí sá tin ti ɔ́mān̄-neeayaaa, ní kpāafi-maan-ti tiŋan.

¹⁶Ti-Dindaan Yeesu Kriisitoo u-ba n̄ ti-Baa Unimbɔti un néen̄-ti ki ɔ́a-ti tiŋan ki tī-ti dipɔɔɔŋkil din kaa cáá dikúntilee n̄ dimákamɔntiilee, ¹⁷n̄ gbéen̄ ni-pɔbilih̄ kunyannyaau kí tī-ni mɔɔn ní ɔ́mā k̄ n̄n ɔ́aañ

tin ɔ́añee ni-tuun̄ŋi n̄ ni-bɔsoon-tam poon.

Ní n̄n mēe ki tūtùn-ti

3 ¹Nnabiyaamu, m-bɔjoolkaati sèe: ní n̄n mēe ti-pu, an nín làá ɔ́a pu Unimbɔti bɔti n̄ gb̄t̄ k̄ bà n̄timu poon malaa malaa, kí n̄n cáá tinyool kii an nín ɔ́a ni-cee miŋyee. ²Ní mēe ti-pu, an nín làá ɔ́a pu Unimbɔti n̄ nyānti-ti binikpitib̄ n̄ bitɔŋfitiibi ɔ́anee, kun puee an kaa sá binib̄ kɔkɔ di fōol̄ Unimbɔti bɔti ki kíikí.

³Ama ti-Dindaan sá ibaamɔndaan ní. U làá yānti ní n̄n ɔ́b̄ an p̄ɔɔ, kí m̄t̄i ni-pu Sitaan ukpiti n̄ taa ɔ́mā-ni^{gb}. ⁴Ti-Dindaan puee, ti cáá ni-pu dimákal ki béè mbaamɔn yii tin ti dākà-nee, ni bí ɔ́aañ mín̄, ki làá n̄n gb̄nti ki ɔ́aañ mín̄ ki cá.

⁵Ti-Dindaan n̄ yānti ní béé ni-pɔbilih̄ poon Unimbɔti neendi n̄ Kriisitoo nín t̄i kim̄t̄i kin̄yee.

An máan̄ unil n̄ t̄ ditundi

⁶Nnabiyaamu, n̄ ti-Dindaan Yeesu Kriisitoo yindi puee, ní gant̄imaan̄ nnabiyaamu mun di sá biwutijoodambi kaa là kí ɔ́a min ní ti dākà-nee. ⁷Nimbi ni-ba nyí ni nín máan̄ kí fōo min timbi ɔ́aañee, kun puee ti nín n̄n bí ni-ceeyee, taa n̄n sá biwutijoodambi. ⁸Taa d̄omiñ k̄ k̄ ubɔ pu u kp̄int̄i-ti fām. Ama kí taa nín̄ k̄ ubɔ pu udaan n̄ n̄n kp̄int̄i-tee puee, ti n̄n t̄un̄ ditundi ní ɔ́wiimpu n̄ kunyeeu ki

ḡi. ⁹Ti nín n̄n bí ki ɔ́aañ mimmee, an kaa sá yii taa n̄n cáá nsan kí fōo ni-jikaati, ama ti ɔ́a mín̄ ki dākà-ni ní fōo min timbi ɔ́aañee ní. ¹⁰Di sá ti nín n̄n bí ni-ceeyee, ti n̄n t̄ukū-ni tibɔti tiba yii: «Un kaa là kí t̄ ditundee kaa máan̄ kí j̄i mun̄.»

¹¹Kun puee ti gb̄l̄ yii ni-kansikin b̄ba sá biwutijoodambi ki k̄a kaa ɔ́aañ diba ní ki cáñ bi-ba ki k̄ont̄i bi-jutiibi bɔtin. ¹²Ni ti-Dindaan Yeesu Kriisitoo yindi puee, ti t̄ukū ki kp̄aafi an nibee yii bí t̄ ditundi n̄ dipɔɔɔŋkil poon kí kp̄iñ bi-ba.

¹³Ama nimbee, nnabiyaamu, ní taa yānti tiŋan diŋál. ¹⁴Un di yaa kaa t̄ tibɔti tin ti ɔ́mān̄-ni kugbɔŋu

nee poonee, ní dāañ-u, ni n̄ u n̄ taa ti n̄n n̄ootí, icoo n̄ k̄o-u. ¹⁵Ní taa nín dū-u kí kpánti ni-nannanliu ní, ama ní s̄aŋk̄i-u kii unil nín s̄aŋk̄i u-nabiki tibɔti puee.

Ijaam n̄ dibiindi

¹⁶Ti-Dindaan un t̄i ɔ́gbansɔŋfee u-ba n̄ t̄i-ni ɔ́gbansɔŋfi ɔ́yunti kamaa n̄ tikɔkɔ poon. Ti-Dindaan n̄ n̄n bí ni-kɔkɔ cee.

¹⁷Ijaam nee, man Pɔɔl m-ba ɔ́al di ɔ́māñ. M-gb̄nti kɔkɔ poonee, m nín nyiit̄i m-ɔ́al puee dee. Kp̄èmaan̄ m-ɔ́maŋmabiti dee.

¹⁸Ti-Dindaan Yeesu Kriisitoo ɔ́anti n̄ n̄n bí ni-kɔkɔ pu.

^j 3.10 Dūú ɔ́mānti n̄ 1 Teesa 4.11.

^f 2.8 Dūú ɔ́mānti n̄ Yees 11.4.

^g 2.9 Dūú ɔ́mānti n̄ Maat 24.24.

^{gb} 3.3 Dūú ɔ́mānti n̄ Maat 6.13, Yoow 17.15.

ⁱ 3.8 Dūú ɔ́mānti n̄ Atuun 20.34, 1 Teesa 2.9.